

Nuoren päihteiden käytön jaottelu

1. Raittius
2. Kokeilukäyttö
  - viihdekäyttö, usein pelkäästään alkoholi
3. Varhainen haitallinen käyttö
  - käyttö vakintuu, tapahtuu useammin, yksi tai useampi päihde, haitallisia seuraamuksia alkaa ilmetä
4. Haitallinen käyttö
  - säännöllistä ja toistuvaa käyttöä, useita haitallisia seuraamuksia
5. Riippuvuus
  - kts. aiemmin
6. Toipuminen
  - retkahdukset yleisiä

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä

Nuoren kaksoisdiagnoosi

- Päihdehäiriö alkanut aikaisemmin
- Suurempi todennäköisyys riippuvuuden kehittymiseen
- Syrjäytymisvaara
  - Kouluvaikkeudet
  - Itsemurhariski
- Perhekonfliktit

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä

Milloin aihetta puuttua?

- Kokeilu "kovilla aineilla"
  - MDMA, amfetamiini, opiaatit, hallusinogeenit
  - Kannabis
  - Imppaus!
- Nuori ikä ja säännöllinen käyttö
  - Esim. 12-13-v toistuva humalahakuinen juominen
  - Tupakkakokeilut ala-asteikässä
- Päihdettä käytetään huomattavan suuria määriä kerrallaan
  - Juodaan sammumisasteeseen saakka
  - Muistinmenetyksiä
- Haitallinen käyttö
  - Koulun humalassa
  - Moporattijuopumus
  - Rötöksiä päihtyneenä
- Nuori itse kokee päihteiden käytön haitalliseksi
- Päihteiden käyttöä ei ole, mutta lapsella / nuorella on useita riskitekijöitä päihdekäytölle
  - Esim. käytöshäiriö, oppimisvaikeudet, koulutempallaan, isoveljet i.v.-käyttäjiä

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä

Vaikutus perheeseen

Salailu puretaan avoimella keskustelulla

- Ammatti-ihmisen neutraali asenne vähentää hämmennystä ja häpeää
  - Asiatietoa päihteistä ja päihdehäiriöistä
- Perheen voimavarat käyttöön
  - Katse eteenpäin, ei taaksepäin
  - Syyttely pois
  - Älä provosoidu projektioista
- Mahdollisuus tavata
  - Perhettä yhdessä
  - Nuorta yksin
  - Vanhempia ilman nuorta

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä

Millainen hoito auttaa nuorta?

- Muiden kuin päihteiden käyttöön liittyvien seikkojen hoitaminen / palvelujen tarjoaminen
  - Koulu
  - Harrastukset
  - Psykiatrinen hoito
  - Rikoksiin liittyvät ongelmat
  - Perheeseen liittyvät ongelmat
- Perheterapeuttinen lähestyminen
- Vanhempi-lapsi (nuori)-suhteen vahvistaminen
- Perheen ja (päihdeettömien) ystävien tuen löytäminen
- Päihdeettömään toimintaan tukeminen
- Motivointi!
- Behavioraalinen ote
  - Selkeät tavoitteet
  - Palkitseminen
  - Muutos käyttäytymisessä
  - Muutos ympäristössä

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä

Tiivistelmä

- Pyri nuoren päihdekäytön varhaiseen tunnistamiseen
- Arvioi riskitekijät
  - Psykiatrinen komorbideetti!
- Puhu asioista suoraan, älä salaile
- Tee yhteistyötä sekä nuoren että vanhempien kanssa
- Tue suojaavia tekijöitä
- Muista yhteistyö sosiaalitoimen kanssa

SKNLY Turku 7.4.2006
© psyk el Solja Niemelä